

Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 13. oktober 2023
Sagsnummer: 2021-1298
MIM 128-23

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering talepapirer fra forelæggelse i FEU den 13. oktober 2023 om 3 tidlige forhandlingsoplæg samt den kommende dagsorden for rådsmøde (miljø) den 16. oktober 2023 og rådsmøde (landbrug og fiskeri) – miljødelen den 23.-24. oktober 2023.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Henrik Hedeman Olsen

Forelæggelse i FEU om 3 tidlige forhandlingsoplæg samt rådsmøde (miljø) d. 16. oktober 2023 og rådsmøde (landbrug og fiskeri) – miljødelen den 23.-24. oktober 2023

Forelæggelse i Folketingets Europaudvalg om 3 tidlige forhandlingsoplæg samt den kommende dagsorden for rådsmøde (miljø) den 16. oktober 2023 og rådsmøde (landbrug og fiskeri) – miljødelen den 23.-24. oktober 2023.

(Det talte ord gælder)

Svar

- Jeg vil i dag forelægge 3 sager til tidligt forhandlingsoplæg. Herudover vil jeg forelægge det miljøpunkt, der er på dagsordenen for miljørådsmødet den 16. oktober samt et miljøpunkt, der er på dagsordenen for landbrug og fiskeri-rådsmødet den 23. oktober. De sidste to punkter forelægges til orientering.
- **Punkt 12** på dagsordenen vedrører Kommissionens **forslag til revision af emballagedirektivet**.
- Sagen forelægges til tidligt **forhandlingsoplæg**.
- Det forventes, at punktet er på miljørådsmødet den 18. december, til generel indstilling.
- Forslaget har til formål at reducere de stigende mængder af emballageaffald og fremme genbrug og genanvendelse. Og det understøtter et mere velfungerende indre marked med harmoniserede krav til emballage.
- Med forslaget opstilles mål om, at medlemsstaterne skal **reducere mængden af emballageaffald** med 5 % i 2030, stigende til 15 % i 2040.
- Målene skal blandt andet nås gennem en række tiltag.

- Der foreslås bl.a. et forbud mod unødvendige emballager som f.eks. små shampoo-flasker på hoteller og unødvendig indpakning af frisk frugt og grønt.
- Der foreslås også forbud mod overemballering, og der sættes genbrugsmål for forskellige typer af emballager. F.eks. take away-emballager og drikkevareemballager.
- Forordningen indeholder også tiltag, der skal sikre mere og bedre **genanvendelse af emballage**.
- Der foreslås krav om, at alle emballager skal være genanvendelige i 2030. Der er krav til indholdet af genanvendt plastik i nye plastikemballager. Og der er krav om mærkning af emballage, så det bliver nemmere for forbrugerne at affaldssortere.
- Og så skal medlemslandene indføre pant- og retursystemer for engangsdrikkevareemballager i plast og metal. Ligesom vi har herhjemme.
- **Regeringen støtter** Kommissionens forslag.
- Emballageaffald udgør et kæmpe miljø- og klimaproblem, som vi skal have løst. Emballage står for 40% af EU's samlede plastikforbrug. Og 50% af papirforbruget. Mængden af emballageaffald i EU er steget med 20% siden 2009. Og det vil bare fortsætte med at stige, hvis vi ikke gør noget.
- Så det er et ambitiøst forslag, som vi bakker op om. Det vil fremme den grønne omstilling til gavn for miljøet. Og det vil fremme lige konkurrencevilkår til gavn for danske virksomheder.
- Det er vigtigt, at den grønne omstilling af emballage sker på en omkostnings- og miljøeffektiv måde. Derfor arbejder regeringen for at **fastholde det høje ambitionsniveau** for affaldsreduktion i forslaget. Ligesom vi ønsker at fastholde de ambitiøse genbrugsmål i forslaget.

- Det er samtidig også vigtigt, at medlemsstaterne får den fornødne **fleksibilitet**, så målene kan tilpasses nationale forhold. Og fleksibilitet i forhold til organisering af affaldssektoren. Så vi kan fastholde vores velfungerende pant og retursystem herhjemme. Og vores organisering af det udvidede producentansvar for emballage, som vi har fastsat det i vores politiske aftale om ”*Udvidet producentansvar for emballage og engangsplastprodukter*”.
- Jeg vil nu læse regeringens **indstilling til forhandlingsoplæg** op:
- Det indstilles, at Danmark støtter Kommissionens forslag, idet der:
 - *lægges stor vægt på, at nye krav til pant- og retursystemer og det udvidede producentansvar for emballage sikrer tilstrækkelig fleksibilitet ift. den nationale udmøntning og generelle affaldsregulering. Drikkevareemballager skal indgå i et pant- og retursystem uden særregler pga. stor grænsehandel.*
 - *lægges stor vægt på, at forordningen fastholder ambitiøse mål for genbrug, men at der sikres fleksibilitet ift. implementering.*
 - *lægges stor vægt på, at der sikres fleksibilitet i undtagelsesmulighederne fsva. et forbud mod brug af engangsemballage til frisk frugt og grønt for at mindske de evt. afledte effekter på madspild, konsekvenser for økologi samt nedbringe administrative byrder.*
 - *lægges vægt på at fastholde Kommissionen ambitiøse affaldsreduktionsmål.*
 - *lægges vægt på, at forordningen fastholder et højt beskyttelsesniveau af de emballerede produkter og at PFAS i emballage forbydes.*
 - *lægges vægt på at fastholde initiativer i forordningen, der understøtter genanvendelse af høj kvalitet, men at kravene til indhold af genanvendt plastik skal være mere fleksible for virksomhederne.*

- lægges vægt på, at kravene til emballager og emballageaffald udformes således, at de kan kontrolleres og håndhæves af myndighederne på effektiv vis.
 - lægges vægt på, at der altid skal være en aktør i EU, som kan holdes ansvarlig for kravene i forordningen, herunder at onlineplatforme får forpligtelser til at sikre sig, at de kun videreformidler salg af lovlig emballage.
 - lægges vægt på, at der sikres harmonisering af datakrav til virksomheders indberetninger for at mindske virksomhedernes administrative omkostninger.
-

- **Punkt 13** vedrører Kommissionens **forslag til revision af luftkvalitetsdirektivet**.
- Sagen forelægges til tidligt **forhandlingsoplæg**.
- Det forventes, at det spanske formandskab vil søge at få et mandat fra medlemslandene i anden halvdel af november.
- Det overordnede formål med forslaget er, at luftforureningen i 2050 skal være nedbragt til et niveau, der ikke er skadeligt for sundhed og miljø.
- Og der er god grund til handling. Selvom luftkvaliteten er blevet forbedret over de sidste årtier, er luftforurening stadigvæk den største miljømæssige årsag til **for tidlige dødsfald i EU**. I Danmark alene er der ca. 4.000 for tidlige dødsfald om året på grund af luftforurening. På EU-plan er tallet 300.000.
- En stor del af luftforureningen i Danmark er grænseoverskridende. Ca. 80 % kommer fra vores nabolande. Ligesom vi også sender luftforurening videre til naboerne.

- Derfor giver det rigtig god mening, at vi reducerer forureningen samlet på europæisk plan.
- Kommissionens forslag **skærper grænseværdierne** for en række forurenende stoffer, så de tilnærmes WHO's anbefalinger. I forslaget bliver der også stillet flere krav til overvågning. Og i de tilfælde, hvor grænseværdierne ikke kan overholdes, er der nye krav om luftkvalitetsplaner, erstatningsansvar og information til offentligheden.
- Det er vigtigt for regeringen, at vi får nedbragt luftforureningen. **Vi støtter derfor Kommissionens forslag.** Ja, vi havde faktisk gerne set et endnu mere ambitiøst udspil fra Kommissionen - endnu tættere på WHO's anbefalinger.
- Men realiteterne er desværre, at mange andre EU-lande er væsentligt mere udfordret end Danmark, når det kommer til luftkvaliteten. Og de lande har altså presset hårdt på for at få udvandet Kommissionens forslag.
- Så det har ikke været realistisk at gå efter en skærpelse af forslaget. Vi har fra dansk side arbejdet hårdt på at fastholde ambitionsniveauet i Kommissionens forslag. Og indtil videre ser det heldigvis ud til, at vi lykkes med det. Så det er der grund til at glæde sig over.
- Derudover er det vigtigt for regeringen, at lande som Danmark, der allerede overholder forpligtelserne, får fleksibilitet i forhold til overvågning. Så vi ikke øger omkostningerne til drift uden nogen grund.
- Samtidig indeholdt det oprindelige forslag en række forholdsvis uklare og vidtgående bestemmelser om erstatningsansvar og omvendt bevisbyrde. I løbet af forhandlingerne er de bestemmelser blevet præciseret, så de nu stemmer overens med almindelig juridisk praksis.
- Jeg vil nu læse regeringens **indstilling til forhandlingsoplæg** op:
- Det indstilles, at Danmark støtter forslaget, idet

- *der lægges stor vægt på, at ambitionsniveauet fsva. grænseværdier, overvågning, offentlighed og håndhævelse overordnet fastholdes.*
 - *der lægges vægt på, at omkostninger til drift ikke øges unødigt, og at fleksibilitet i krav til overvågning fastholdes på de områder, hvor grænseværdier i forvejen overholdes.*
 - *der lægges vægt på, at bestemmelsen om erstatning reduceres eller udgår.*
-

- **Punkt 14** på dagsordenen vedrører Kommissionens **forslag til forordning om bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler.**
- Sagen forelægges til tidligt **forhandlingsoplæg**.
- Det forventes, at punktet er på landbrugs og fiskeri-rådsmødet den 11.-12. december, til generel indstilling.
- Forslaget følger op på Den Grønne Pagt. Herunder særligt Jord-til-bord strategien og Biodiversitetsstrategien. Formålet er at mindske plantebeskyttelsesmidlers virkning på miljø og sundhed.
- Overordnet indeholder forslaget **3 dele**:
- For det første: **Bindende mål for reduktion i pesticidforbruget** - for både EU og medlemslandene. For det andet: Forslag om **sprøjteforbud på følsomme arealer**. Og for det tredje: En række nye og udvidede **forpligtelser til brugere af sprøjtemidler** og myndighederne.
- Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment. Det er vigtigt, at vi får nedbragt brugen af pesticider.

- **Vi støtter derfor ambitionen om at reducere brugen af pesticider i EU med 50 % inden 2030.** Og vi støtter en harmonisering af EU-reglerne på området.
- Det er godt for miljøet, for biodiversiteten og sundheden. Og det er godt for dansk landbrug.
- I Danmark har vi et rekordlavt forbrug af sprøjtemidler. Kommissionens egne beregninger viser, at vi på de enkelte marker anvender ca. en tredjedel sprøjtemidler, i forhold til gennemsnittet i EU. På sin vis lever vi derfor allerede op til Kommissionens målsætning. I Danmark har vi allerede reduceret belastningen fra sprøjtemidler med 50 pct. siden 2011.
- Det betyder ikke, at vi skal stoppe med at reducere belastningen fra sprøjtemidler. I aftalen om den danske sprøjtemiddelstrategi, der på tidspunktet for indgåelsen omfattede alle Folketingets partier, undtagen Alternativet og Frie Grønne, har vi en ambition om at nedbringe belastningen med yderligere 27 pct. i 2025.
- Vi har i Danmark den højeste afgift på sprøjtemidler i hele EU, og derfor har vi allerede reduceret brugen af de værste sprøjtemidler i Danmark. Med omlægningen af afgiften fra 1.april i år kommer vi længere ned.
- De danske erfaringer viser, at der er potentiale for at nedbringe brugen af sprøjtemidler i EU. Det er positivt, at Kommissionen nu vil sikre det. Det støtter vi op om.
- Vi forventer, at det spanske formandskab vil fremlægge et kompromisforslag i november.
- Det tegner indtil videre til, at der kan findes kompromiser på de dele af forslaget, der omhandler udvidede **forpligtelser til brugere af sprøjtemidler og til myndighederne.**
- Det er bl.a. bestemmelser om registrering af brugen af sprøjtemidler, regler om salg og opbevaring, forbud mod flysprøjtning, brug af rådgivning, og integreret plantebeskyttelse.

- Det er forebyggende foranstaltninger, der skal begrænse forbruget af sprøjtemidler. Så det er meget positivt.
- I kompromisforslaget forventes der at blive mulighed for medlemslandene til at vedtage både bindende regler og ikke-bindende retningslinjer om anvendelsen af integreret plantebeskyttelse. Alt afhængig af en faglig vurdering. Samtidig fastholder man, at det er obligatorisk at anvende de generelle principper for integreret plantebeskyttelse.
- Det er positivt. Og det giver en mere fleksibel model for implementering af integreret plantebeskyttelse, der kan tage højde for den hastige teknologiske udvikling på området.
- I forhold til Kommissionens forslag om et **sprøjteforbud på følsomme arealer**, er forhandlingssituationen fortsat udfordret.
- I det oprindelige forslag var definitionen af "følsomme arealer" så bred, at det vil omfatte hele Danmarks areal og dermed forbyde sprøjtemidler i *hele* Danmark, *inklusiv* til økologisk landbrug. Andre medlemslande står i lignende situationer, og der har været bred kritik af forslaget.
- Nu er situationen en anden og forhandlingerne har flyttet sig. Kommissionen har foreslået forskellige mulige tilpasninger i forslaget. Dem arbejder vi nu konstruktivt videre med.
- Det gælder både ift. de områder, der defineres som følsomme. Men der er også en diskussion af hvorvidt forbuddet skal gælde alle sprøjtemidler, eller kun de mest problematiske sprøjtemidler. Det er positivt – vi skal selvfølgelig ikke forbyde midler til økologi.
- Vi har i Danmark udpeget boringsnære beskyttelsesområder og indsatsområder, hvor der kan være **behov for en begrænsning** i brugen af sprøjtemidler. Men det er ikke det samme som, at *alle* områder er særligt følsomme over for sprøjtemidler.

- Det er afgørende for regeringen, at der indføres sprøjteforbud dér, hvor der fagligt vurderes at være et følsomt område.
- Endeligt er der forslaget om de **bindende reduktionsmålsætninger** for medlemslandenes pesticidforbrug.
- Kommissionens foreslår bindende mål for medlemslandene om at reducere forbruget af sprøjtemidler med mellem 35 og 65% målt i forhold til perioden 2015-2017.
- Reduktionsmålet for det enkelte land afhænger af den historiske udvikling i landets pesticidforbrug. Men Kommissionen foreslår samtidig, at alle landene som minimum skal reducere med 35% uanset tidligere indsatser.
- For Danmarks vedkommende har Kommissionen beregnet, at vores pesticidforbrug er ca. 32% af EU- gennemsnittet pr. hektar landbrugsareal. Hvis man alene tager udgangspunkt i Kommissionens metode til at udregne målsætningerne, så ville Danmark kun skulle reducere med ca. 1%. Men på grund af minimumsmålsætningen i forslaget bliver vi alligevel pålagt et reduktionsmål på 35%.
- Det er regeringens klare holdning, at vi skal fortsætte med at reducere vores pesticidforbrug herhjemme. Det fremgår også klart af vores aftale om sprøjtemiddelstrategien. Men et reduktionsmål på 35 % er for højt ift. vores allerede lave niveau. Det tager ikke tilstrækkeligt højde for, at Danmark allerede har reduceret meget siden 2012.
- Det er vigtigt for regeringen, at forbruget af sprøjtemidler også reduceres i EU. Vi lægger derfor stor vægt på, at ambitionen om at nedbringe forbruget af sprøjtemidler i EU fastholdes. Og vi støtter 50% målet på EU-niveau.
- Forhandlingssituationen på dette punkt er vanskelig, og der er stor modstand mod reduktionsmålene fra nogle lande.

Det er vigtigt, at vi finder en balance, hvor vi sikrer det ambitiøse mål på EU-niveau, samtidig med at vi får en ambitiøs reduktionsindsats dér hvor det miljøøkonomisk giver bedst mening.

- Jeg vil nu læse regeringens **indstilling til forhandlingsoplæg** op:
- *Det indstilles, at regeringen hilser forslaget om en forordning velkommen og støtter ambitionen om et lavere forbrug af sprøjtemidler og en harmonisering af reglerne på EU-niveau, idet der:*
- *lægges afgørende vægt på, at følsomme områder med sprøjteforbud skal begrænses betydeligt aht. proportionaliteten i forslaget, så de erhvervsøkonomiske og statsfinansielle omkostninger nedbringes,*
- *lægges stor vægt på, at det overlades til medlemslandene at sikre beskyttelsen af drikkevandsområder med eksisterende regulering,*
- *lægges stor vægt på, at erhvervsøkonomiske og administrative omkostninger mindskes og er proportionale med beskyttelsesniveauet,*
- *lægges stor vægt på, at reduktionsmålene for Danmark reduceres, så Danmark i højere grad godskrives tidligere reduktionsindsats, og at indikatoren ændres, så den i højere grad tager højde for forskel i risiko,*
- *lægges stor vægt på, at ændringerne af den fælles landbrugspolitik muliggør støtte til efterlevelsen af krav i medfør af forordningen uden tidsbegrænsning,*
- *lægges stor vægt på, at ambitionerne om et generelt lavere forbrug af kemiske plantebeskyttelsesmidler inden for EU fastholdes.*

-
- **Punkt 15** vedrører Kommissionens **forslag til revision af direktivet om rensning af byspildevand.**

- Sagen er på miljørådsmødet den 16. oktober, til generel indstilling.
- Den **22. september forelagde jeg sagen til forhandlingsoplæg**, hvor vi havde lejlighed til at gennemgå forslaget og regeringens holdning.
- Forhandlingerne har været i gang lige siden, og er nu i slutfasen.
- Meget kan stadigvæk nå at ændre sig, men det ser ud til, at vi kommer igennem med at få indført det 4. rensetrin. Det er utroligt positivt, og godt nyt for miljøet og sundheden.
- Vores ønske om at der skal være fleksibilitet for medlemslandene til selv at vælge, hvordan de vil finansiere **det 4. rensetrin**, ser til gengæld ikke ud til at få den store opbakning.
- Desværre er der som ventet også en del lande der presser på for at få udvandet forslaget.
- **Vi kæmper derfor hårdt for at opretholde ambitionsniveauet.** Både i forhold til reduktionen i udledning af næringsstoffer og i forhold til overløb. Og vi kæmper også for, at Danmarks prioritet om energineutralitet og reduktion af drivhusgasser kommer med i direktivet. Og det er prioriteter, som jeg også vil kæmpe for på rådsmødet.

-
- **Punkt 16** vedrører Kommissionens **forslag til revision af affaldsrammedirektivet.**
 - Sagen er på landbrugs og fiskeri-rådsmødet den 23. oktober, til udveksling af synspunkter.
 - Forslaget er fra juni – så det er forholdsvist nyt. Og forhandlingerne er endnu ikke gået i gang.
 - Formålet med forslaget er at mindske miljø- og klimaaftrykket fra **tekstil- og fødevareproduktionen**. Det skal ses i lyset af, at

fødevarerektoren har det største samlede miljøaftryk i EU, mens tekstilsektoren har det fjerdestørste.

- Der er to hovedelementer i forslaget.
- For det første skal der indføres nationale **reduktionsmål for madaffald** – herunder madspild. Kommissionen foreslår, at fødevarerindustrien skal reducere deres madaffald med 10% i 2030, i forhold til 2020 niveau. Og husholdningslignende affald skal reduceres med 30 %.
- For det andet foreslår Kommissionen, at der indføres et **udvidet producentansvar for tekstiler**. Det vil i praksis betyde, at tekstilproducenterne skal finansiere og organisere indsamling, sortering og håndtering af tekstilaffald.
- Regeringen byder foreløbigt forslaget velkomment. Vi bakker op om omstillingen til cirkulær økonomi i fødevarer- og tekstilsektoren. Og vi vil arbejde *for* Kommissionens forslag til reduktionsmål for madaffald.
- Vi er også positive overfor harmoniserede EU-regler om et udvidet producentansvar for tekstiler. Og vi ser frem til en diskussion med de øvrige medlemslande om, hvordan det bedst kan tage sig ud.
- Det er som sagt et nyt forslag, så vi er i gang med at analysere indholdet og konsekvenserne.
- Jeg ser frem til at drøfte forslaget med udvalget, når vi er kommet i gang med forhandlingerne.

---000---

- Under **siden sidst** vil jeg først orientere om 2 nye forslag fra Kommissionen.
- Det ene forslag er en revision af **kviksløvsforordningen**.

- Det primære formål med revisionen er at udfase brugen af kviksølv i tandfyldningsamalgam og i forskellige former for lysstofrør.
- Forslaget kom i juli, og udvalget modtog grund- og nærhedsnotat i september. Jeg forventer at skulle tage forhandlingsoplæg i sagen sidst på året eller i starten af næste år.
- Det andet nye forslag er direktivet om **cirkularitetskrav til bildesign og håndtering af udtjente biler**.
- Formålet er at sikre en sammenhæng i reguleringen af designkrav for køretøjer og affaldsbehandlingen, således at designkrav i produktionsfasen baner vejen for en mere effektiv affaldsbehandling og ressourceudnyttelse.
- Forslaget er netop kommet i dansk sprogversion, og udvalget vil derfor snart modtage et grund- og nærhedsnotat.
- Afslutningsvis vil jeg kort orientere om en **sag ved EU-Domstolen**, hvor Danmark har intervenseret. Det er sagsnr. C-311/22.
- Sagen udspringer af en dansk straffesag ved Højesteret, og handler om fortolkning af IE-direktivet om industrielle emissioner.
- Generaladvokaten er kommet med sit forslag til afgørelse, som på en række punkter stemmer med Danmarks opfattelse. Sagen kan få indflydelse på, hvornår slagterier skal have en miljøgodkendelse.
- Hvis I vil vide mere om sagen, kan I læse det notat, som er oversendt i september 2022. MOF alm. del Bilag 707/EUU Alm. del Bilag 729.
- Tak for ordet.